Subsectio 2a
De effectibus causae finalis.
Dubium 1um.

Utrum omnes actus eliciti et imperati a voluntate propter finem sint effectus ipsius finis?

92 Advertendum est 1o actus eliciti voluntatis esse illos quorum ipsa principium est ad ea elicienda ut amor et odium aliusque similes; actus vero imperati esse illos qui regulariter non sunt proprii voluntatis sed alterius potentiae imperante tamen a voluntate ut sunt sedere, deambulare, saltare, unde haec fortunali etiamsi dici regulariter quia non est necessarium quod omnes actus illius esse proprios voluntatis sed ab aliis actibus ejusdem voluntatis imperante ut saepe fit. Advertendum 2o actum imperantem sive elevatum esse eundem quod aliud actum ejusdem supponi sive internum sive externum.

93 Advertendum 3o actus elicitos voluntatis esse in duplici ordine: alii enim pertinent ad ordinem intentionis et sunt omnes illi qui antecedunt executionem et consecutionem finis, solent quinque numerari: 1us est simplex amor et complacentia finis, 2us desiderium, 3. intentio efficax, 4. imperium quo voluntas movet illum ut eligat media, 5 electio mediorum, quae videntur sibi accommodata, et in his sistit ordo intentionis: alii actus spectant ad ordinem executionis et sunt illi qui versantur circa executionem mediorum, solent quatuor numerari. 1us est ille quo voluntas se et alias potentias applicat ad media exequenda, 2. completa mediorum executio: 3 consecutio seu possessio finis, 4 quietatio et gaudium de fine possesso.

94 1a. Conclusio. Omnes actus eliciti a voluntate sive in ordine intentionis sive in ordine executionis sunt proprie effectus finis. Probatur quia proprius effectus finis est ille qui fit propter ejus bonitatem tanquam propter vim motivam: sed omnes actus eliciti a voluntate fiunt propter bonitatem finis tanquam propter vim motivam: ergo omnes sunt proprie

547 effectus finis.

75 P. Vasq. et Conc. Aegidius Lut docent oppositum de simplici amore finis et de ipsius gaudio et fruitione. probant quod ad simplicem amorem qua prius effectus finis debet fieri per amorem ipsius finis. sed simplex amor non fit per se ipsum neque per aliud aliquid alias fieret per aliud et sic in infinitum. ergo non est prius effectus ipsius finis. et quando magis qua causa finalizandi instituere non est amor sed bonitas ipsius finis. ergo quod simplex amor stat per bonitatem finis tanquam per causam motivam est prius effectus illius.

76 Probant quod ad gaudium et fruitionem: qua prius effectus finis ordinatur ad illius consecutionem sed gaudium et ... non ita ordinantur nam fine comparato sistat nisi operans. ergo non sunt proprie effectus finis. et magis est ... de effectibus in ordine intentionis non ... de effectibus in ordine executionis. ... aliquis effectus sit prius finis sive in ordine intentionis sive in ordine executionis ... per ordinem et non ordinatur ad illius consecutionem sed satis est quod ... per bonitatem finis quod ... debet gaudium et fruitio. unde ... est ... fine comparato sistat ... operans ... ordinabitur ad illius consecutionem ... alias per illius bonitatem neque.

77 2a Conc. actus externi imperati a voluntate in ordine ad executionem finis non sunt effectus finalis physici et rigorosi. sed tamen effectus aliquo modo et morales. Est contra ... Prob. quod non sint effectus physici et rigorosi: quia illi actus quoad physicam entitatem non dependent a causa finali sicut illa caritate possunt continuari ut patet in deambulatione incepta per recreationem et potest continuari per sanitatem et in ... incepta per amorem Dei et potest continuari per vanam gloriam.

78 Prob. qd sint aliqui vis effectus finis qui sit
fiunt pp finem et ab illo dependent ut qd deambulas a sanitate. prob. qd sint effectus morales qa hi actus in vi sui effectus finis in qntu voluntas illos ordinat ad hunc et illum finem: sed hic ordo sit ponit aliqd morale in illis actibus externis. dprobatur qa hic ordo consistit in actu imperante q existens morale e in actib imperatis n min qmodo in casu: q sicut impatio sit ponit aliqd morale in illa[m] dependentia ita et actus imperans in imperatis.

79 Resp. 1o 2a sam prim. imperium e effectus finis.
Sed ea operans p pria virte, dicta et p predicta operari: q actus imperati p prie, et perfecte effectus finis. Sed dg may: imperium e actus finis, q mante finis operatur moraliter. dicta ng may: qa illud imperiu n diguitur ab actu volitiv glob. ex spece d morale e in actu imperato. Domin. dum ostetam talem operantem virte p dicta dici p prie d pfe operari. n ita illam q operata virte morali.

80 Inferes q et actus medios qi h e illa actus
q aliqs formalu d deienem vena pp bonitatem virtutis morali effectus finis d ab illo dependeat mediante intuite p tio finis. ex nandi illum et illius intuitum p boni qa electio sibi sumpit intuitu finis et sim et ad illud intendit pp suam sanitatem bonitatem tangm pp sim proprium sibi q n pt dicitere actus eius extus n fu prie p beni etiam finis, sed pp illam imperate et in illa pt dicitere. Idem d dg auti externum, istri p prie motrum d ab illo dependere immie d mediante imperio. Ex en nando dictum quia finis n movet p se ipsum ad illud aum immie sed medio imperio effectus enim ex vis dependentia a ca q illa e ca und q finis n moveat immie, sed effectus ab illo imperii p se immie.

549 81 Der. 2° amoto igne sit calor ab illo productus conservari a solo Deo et tunc est effectus physicus ignis: ergo et actus imperatus externus invicem effectus physicus finis quin ab illo variato possit continuari. Amando bonum dei quod tamen ignis quin Deus et aliud agens influunt per se in illum calorem, per diversas actiones physicas quarum una subordinata alterius, ac proinde quaelibet causa physica dependet actus ille imperatus sed ambulas in tali dependet a fine in quantum moraliter ad illud applicat per actum imperantem ideo sit physice continuari non solet actus sed Deus et agentis actio physica unde si physica dependeret a fine nullatenus posset persistere: nam mutato fine non sit actus persistere.

82 Rogabis: cum quod sit calitas per quam actus externi pendent a fine. Respondeo est eadem actionem physicam quam producunt per quod moraliter dependet a fine. Probatur quia calitas est fieri effectus per quod virtualiter dependet a fine. Sed hoc fieri in actibus externis est illorum actio physica productiva per quam dependet moraliter a fine. Ergo etc.

83 Des 1° actio quae fit actus imperatus sed deambulatio est physica et rigorosa: sed calitas quae fit actus per finem est moralis quod potest dependens ab actu voluntatis imperante voluntatis: ergo illa calitas non est actio. Distinguo maiorem: calitas quae fit actus per finem est moralis per quod subest imperio voluntatis illam a fine applicantis [illegible]: est moralis in se nego maiorem quia est sui est aliquid physicum. Sic tamen dependens in se est quid physicum per et tunc subest imperio voluntatis est aliquid morale.

84 Des 2°. cuius calitas est innata dependens effectus dependentia effectus a sua causa sed actio externa dependet a fine mediante imperio voluntatis: dependet non dependet effective sed variato uno fine possit continuari per aliud: ergo etc.

eg mini eis externa dependet á fine mediante impe-
rio istius, tamquam á cā illam morali ad finem applican-
te eos; et á fine regimini qa ut scilicet illam anime fi-
nem nihil mediat n ita mediat alius finis. unde mora-
liter dependet á fine mie quis p imperium ita mie appli-
cate ad illud qd addit ni dependere effectus á fine, nan-
dū ē dum, p variato fine et variari moralis animi ex-
ternam et maneat ead physice, sicut una sit eē hanali
respiciat finem bonum et alia malam si respicit finē malum.

Dubium 2um

Virum effectus possit pendere á duplici fine totali.
Praemittendum 1° finitotale illius q ta solo sine alterius concursu
ē sufficiens ad causandum effectum ... Praemittendum 2°
finem tē eē independens et expectandum inde quis ē ille á quo effectus effec-
tus et physicè ipsum dependet tamquam á causa totali motiva pp
quem specificatur ut se tenet motivum ... independente-
lius ē ille á quo effectus expectatur tam mie et moraliter dependens
se (ut) sanitas ... quem istius p suū imperium appli-
cat sanitati. Praemittendum 3° finem expectatum aut ē par-
tem aut ultimum seu simpliciter ultimum q ē solus Deus ut in
fra dicemus.

86 1ª Velis id non effectus possit pendere á dupli-
ci fine totali expectato probabilitati contraria duorum
sed Sar. Arr. Compt. et Ph. Prob. expiran. Sape in duobus
my id iter pp duo negotia talia q quodlibet sufficiens ē ad
hoc iter suscipiendum et altero illorum sequante n' seiam, ad
itinere id quod pquis, ni aliquem suum dē Heresiim et ami-
cā visendum et hāc luxius ē qd effectus finis expectat independ-
det ab illo effectu, nec physica sed tam moralis et accalitur

quy p imperiū extrinsecū volūtatis ad illū actum ordināt. Sed volūtas ꝯtr libera pōt ordināre eund. actum ad duos, et multo ptes fines: ergo etc.

87 Pbatur 1ᵒ p. D. Thom. q. id actus n̄ pōt nati pondere a duplici efficiente totali, neq. adeo pōt. fine totali: ꝯq ꝯsidero ante ꝯsiderandū ꝑdam duplicem mag. rem assignauimus. Euid. antē. Sᵗ Soct. & Subseqꝫ p. dub. 3. n. 239. 3ᵃ pōt ēē qa actus est effectus ab illa dependens physice: actus ūs est finalis ex dicta sit. morali ab illa dependet, p. applicationem volūtatis hoc aut ꝯtr liber pōt applicare eand. actionem ad ptes fines.

88 Instit: illi duo fines extrinseci attemperantur et ꝯstituunt unum totalem sibi ꝑinde ꝯcurrunt duo ignes ad producendum aliū ignem: ergo finis n̄ sit talis. Respondeo neg. añs qa actus pōt moūeri sui altero ex illis finibus cessante, tad ꝑ ꝯsequitur: ꝑ ūs ꝯducentia duorum ignium n̄ pōt mouere altero deficiente. Exemplis verbi gratia sanitas et celebritas et sanitas ꝑinde fit exercitium intendit ꝑꝑ eand. rem ergo fines n̄ sit duo, sed unus tm. Ad dg. ꝑinis fines: n̄ sit duo, sed unus tm. sit Sermo sit de fine cui ꝯd. Si Sermo sit de fine q. ē adequatus neg. et hoc tm̄ ꝯcludit quia.

89 Pbatur 2ᵒ id ūs medium n̄ pōt elegi ꝑ duos fines totales extrinsecos: ergo neq. id ūs actus pōt ab illis depēdere. Respondeo añs qa qui deambulationem i. medium ꝑd eligit ad ꝯsequendā sanitatem et celebritatem sanitas aūt et celebritas sunt duo fines totales extrinseci ūm qd ī hoc medium n̄ elegi p unum tm̄ aūs volūtatis sed p duplicem qa ꝯ electio dicit ordinem essentialem ad finem et ꝑm amatur medium n̄ pōt verbi gratia ēē totalis causa nisi electionem nisi pōt sibi ēē totalis sit dicta ꝯplex electio ꝑinde nisi qa sublata una electione pōt moūeri alia p ordinem ad alium finem.

Dices 3º id quod ē n̄ pōt se movere ad duos tres lo-
90 cales: ergo nec intuitu ad duos fines. Respondeo
enim quod motus localis tractu ad ubi implicat aut quod id quod ē
esse sit natus locus ubi ē cum in diversis locis nullatenus datur
cognitio in eo, et oportet quod duo fines ex se sint.

2ª vero dices: id quod effectu n̄ pōt ab eodem
91 p̄te à duplici fine totali in suo genere, quod ef-
fectus dependet omnino ā causa à fine vero, et per illum specifi-
ficatur tanquam per vim motivam. Sed id effectum n̄ pote du-
plicem causam totalem specificantem, tunc quod potest concurr-
rere sibi ex illis sublata, tunc quod deberet duplicem effectum
adequatum: ergo et ad primam ergo concessis quod n̄ pōt esse duplex
obiectum adequatum.

Dices: id quod pōt peti à duplici motivo totali
92 fidei ā fide et fide ā opinionis justitiae
et misericordiae: ergo et id effectum petitur à duplici fine totali.
Respondeo: id quod pōt pendere à duplici motivo totali et ubi
in ea ē sunt diversorum actuum quod pōt quilibet eorum
pōt concurrere solus à duplici motivo totali, et ubi in ea 2º
sunt unius actus ad quem sīt concurrunt neque ad quod debet
quod illa motiva sīt concurrant, et ipsa sunt tota inadequata
ita specificantia illud actum et sunt utrumque n̄ pōt actus esse totale.
Alia argumenta vide. Sic et praecedenti subsectione 2ª Dubitatione.

Subsectio 3ª
De eo quod possunt exercere vim
causae finalis.
Dubium 1um.

93
An medium quod medium possit esse causa finalis. 37

553 Aliquis tamen explicari solet hujus dubii et sit bonum utile quam utile possit finalizari. Sed ante illius resolutionem sciendum est bonum esse honestum, jucundum et utile. Bonum honestum est illud quod alteri honestatem parit, id est quod per se est quiddam [illegible] absque alio ordine ad delectationem. Jucundum quod ad dicit delectabile est illud quod alteri delectationem dat. Utile est illud quod alteri parat utilitatem, id est quod per se ipsum non est [illegible] relinquit se de alterius boni ad quod attingendum conducit.

94 Quod bonum honestum et jucundum possint finalizari

Ca finalis nullum est dubium; quia etiam in eo possit aperi se et utriusque comparandi gratia multa fierent neque obstat quod ratio [illegible] teneatur ordinare bonum jucundum ad honestum quia hic sit est omnium quando operatur ut causa moralis et non morali deliberatione non quando operatur ut causa physica et physica sine deliberatione. Unde tota controversia est de bono utili quam utili seu medio quam medio.

95 Pars negativa est communis et [illegible] et alii [illegible]. Prob. quia finis debet amari propter se ut patet ex terminis dictis. Sed utile quam utile seu medium quam medium non amatur propter se sed propter terminum; ergo utile seu medium quam medium non potest finalizare. Prob. quia medium et utile quatenus ad aliquem finem attingendum est medium et utile, ergo si amatur ut sic non amatur propter se sed propter finem ad quem [illegible] non amatur ut finis sed ut medium.

96 Opp. 1° P. Hurt. Actus supernaturales fidei spei charitatis et similes sunt media ad beatitudinem. Et tamen possunt amari propter se, quia dicunt bonitatem honestam: ergo medium quatenus potest finalizare. Et deinde non possunt amari propter se prout sunt media grata utilia ad beatitudinem neg. prout in se sunt honesta conc.: duplex ita [illegible] ratio reperitur quia in actibus supernaturalibus

2ª ē rō in se ē honestatis 3ª ē utilitas ad beatitudinem.
Si illi actus aspiciantur sub 2ª rōne possunt habere rōnem finis quia possunt
amari propter se. Si aspiciantur sub 3ª rōne rōnem medii dumtaxat
quia tunc sunt ordinati ad aliud et non amantur propter se.

97 Inst: illi actus non sunt utiles nisi quia honesti, ergo con-
tra amantur propter suam bonitatem: ergo eo quod utiles.
Resp neg: illi actus non sunt utiles nisi quia honesti, et ad quod utiles am-
bientur propter aliud esse, ita ut quod utiles amentur propter se neque. Unde
illa ratio honestatis actus potest amare propter se et propter aliud. Si amentur
propter se non amantur ut utiles; si amantur propter aliud amantur ut utiles,
et ut sic neque subire rōnem finis, sed medii.

98 Opp. 2º medium quod medium ē dotum utilitatis: ergo debet
ipse bonitatem specialem propter quam possit ama-
ri ut finis. Resp ergo ans: ē dotum utilitatis quod ad actus electionis, dic quod
ad actus intentionis neg ans. quia medium quod tale solum quod dotum utilitatis
ut eligitur ad consequendum finem, sed non ē dotum utilitatis quod ad actus
intendentes finem quia utilitas non sortit in medio quod medio
sed alterius illud ordinat ad finem. Quod si aliquando voluntas eligit
unum prius delicto aliis id ideo ē quia in illo relucet major uti-
litas ad finem: non vero quia dicat aliquam ~~utilem~~ propter bonitatem propter
se amabilem in rōne medii.

99 Opp. 3º unum medium quod sit saepe amatur propter
aliud: ergo dicit rōnem finis. Resp nando ans. quia nul-
lum medium quod tale amatur propter aliud sed omnia amantur propter finem
intentum ab operante: quod autem sit quod in executione unum eligi-
tur prius aliis quod si unum medium dicat aliquam conditionem, tamen
non dicit aliud id est non facit in rōne medii sed in rōne finis quod per se
potest appeti propter se.

100 Opp. 4º: ut se habet finis in practicis ita se habet
medium in speculativis; sed ista non sunt assentie

355. Ctsi per veritem Cty id est per veritem medii in premissis

Atenti: sq est ultra n sit amabile bonitem medii per fem

id est per ipsum medium & Atenti e debet bonitemde-

fientem ad finalisandum.

Ad maj. Compar. n ia. eosdem q ad sua id

401 sit q. ad alig. und. Atella min. nat. Cta

deg. ga q. veritas q dat in Ctio pot movere illum ad a-

cendum sit q. salutas ad dissendum: ctq. tam in Ctse

qm in medio in premissis Atenta deb veritas ctia utraq

pot movere illum ad assentum: at ue n q. bonitas pot

movere volitum tangen. fis id sibi illa in q ipsa volitas

quiescit et sistit c ue voltas n pot sistere in bonite med-

ii qi ga ctqi jam n est bonitas utilis ides est n pot

Ctri amem fit.

Quest. 5. media ad eund. fem conducentia pond.

402 ea ipsa dicia qt erit bonitem ipe dictam ac

q licis pount finalisare. Ad alig lecm erit bonitem uti-

lem ipe dictam etc. bonitem honesta aut jucundam

neg. Hic ad de dictatem specialem in toc medii sumi et

ab ctio mali q id est ipi tilante aliq o sunt mediorum

electiones. alitter ue & indeo sis n sit spi tilante ab oiis

malis id est a tio tendendi.

Quaeres dit & bonitas utilis sit in dicis medio. Ad

403 Affirm. c tsi ga utilitas media Atestit in dicta me-

dii ordine fe. ad ty quib pot ea inuta media c n dispicent ab

ojer indecania ut pot in lumbard. Sto e mediu ad Junitem et

extra media via pla Celerad reg. de aliisq etc. Confirmat:

Sapecunnum medium extra in dicta via e utilius alio ad fem c

sequendu: sq utilitas pot ea inuta medii. und ojrdo dicir medi-

um q medium sit teri bonitem extiam hic firiq. etc ipse

de bonit. honesta et jucunda, et etiam de utili debiti intrinseca.

434 Dico: bonitas est in medio sed excellentia in ipso. Sed ipso sit debita excellentia excessum ad illum adorare, quia est medium sit debita bonitatem excessam et illum amare. Et comparatio est aequalem si gloriae de bonitate honesta et jucunda. Et bonitas excessa non relucet in medio nisi de bonitate utili debita cum dignitate a quia sunt honesta medii cum suo fine ipsius et intrinseca ipsi media excellentia et non est intrinseca ipsi quia debitum est intrinsecam honestatem cum sanctitate et dignitate virtutis non sit in coactae. Neque ex hoc sequitur medium quod est pro amori quia illam bonitatem intrinsecam ita ut dicitur quia bonitas nunquam amatur de se sit per se tamen ad finem et quod illum amabilis.

Dubium 2um

An malum quod malum possit finaliter aut praedictis?

435

Nota 1º malum et est ex parte et citer et exprimere malum quod est in se et contra cujus est boni malum quod est a citer et illud quod impedit consecutionem alicujus boni: malum quod est a defectu et illud quod aliquid dignitate ut malum ut dolor et cruciatus. Nota 2º posse unam rem esse malum sub una ratione et bonum sub alia, item posse eandem rem esse bonum in genere morali et malum in genere physico, ut patet in cruciatibus et afflictionibus quae physice sunt mala, sunt bonum morale.

436 Nota 3º aut possunt sive activis esse indubitate doceat quod sunt facultates et aliae fugae de curia et illa aut quod bonum quod sequitur ut amor desiderium gaudium etc.

557 qua obiectum amplectimur: fuga est illa actus quo obiectum fugimus odi-
um tristitia, timor etc. quo ab obiecto recedimus. His notatis
107 Dico Ut malum quâ malum non potest amari seu fi-
nalisare actus complacentiae. Est Com. Sent. cum Mag. Vasq. Oviedo
et alii contra Scot. Lug. in 741. Prob. quia obiectum voluntatis quoad actus comple-
ctationis est bonum, sed malum quâ malum nullam dicit bonitatem ergo non potest
amari, seu finalisare actus complacentiae; alias ferretur voluntas extra
suum obiectum. Confirmatur 1° quia appetitus innati non possunt tendere
in malum, sed debent ferri in bonum: ergo etiam appetitus eliciti non possunt ten-
dere per actum complacentiae in malum sed in bonum. Dat assensum
2° quia intellectus non potest assentiri sibi quâ falso: ergo nec voluntas amare ma-
lum quâ malum, cum finitus probatur non possit voluntatem odisse bonum quâ
bonum.

108 Obiicies 1° pro Scoto Oleans Autor et Hurt. vo-
luntas est libera: ergo poterit actus amare malum
quâ malum ad exercendam libertatem. Respondeo negando consequentiam quia
voluntas non potest exercere suam libertatem in actu seu obiectum
cum malum quâ malum non sit obiectum voluntatis quoad actus complec-
tionis non potest voluntas exercere suam libertatem illud aman-
do: alias diceremus posse voluntatem etiam ignorare ad exercendam su-
am libertatem; quod si in dicto malo reperitur exercitium
libertatis, tamen non ratione malitiae ut malum, sed ut bonum ac
inde tenendum non est quod ita potest amari.

109 Obiices 2° voluntas potest detestari actum malum quâ ma-
lum sed hoc non fit nisi ex eo quod illud potest odio ha-
bere, siquidem odire malum quâ malum non est peccatum: ergo ex eo quod
potest illud amare. Respondeo negando consequentiam quia in se peccat
deum in odio mali sit odium deus liberum est contra actus complacentiae.
Deus: etiam dicitur peccare ex malitia qui amat malum quâ ma-
lum. Respondeo dicendo quia etiam non ex illa ratione dicitur peccare ex malitia.

sed quia peccant cum plena advertentia et non ex fragilitate aut ignorantia. unde quando peccant non amant malum quia malum sed bonum delectabile quod in peccato reperitur et tenebant videre.

223 Objicitur 3.º aliqui amant malum inimici quod est inimicis malum alii amant mortem et sibi malum deinde demones optant non esse Deum quod est sibi omnium malorum: ergo etc. Respondeo negando tam probationem antecedentis quia isti amant malum inimici non amant malum quia malum sed ascendunt in tali malo aliquod bonum sibi conveniens quod amant. sic qui pro doloris adalibus et pro ne illi in quo mortem sibi amant imo et sibi mortem id bonum de demonibus optantibus non esse Deum qui amant malum quia malum sed existimant fore liberandos poenis et miseriis quas vexant. Unde in his et similibus reperitur ratio doloris infamiae etc. ex quo datur conditionata illis a delectabilibus.

222 Instatur: actus amicitiae datur in creaturis debet tendere in bonum amici quatenus illi bonum est: ergo et actus odii seu inamicitiae debet tendere in malum inimici quatenus illi malum est atqui non esset actus odii de concupiscentia tamen bonum et est quod bonum quatenus est bonum est omnibus est amabile et ita illud tenetur amare ex lege amicitiae quia inimici bonum sive malum eius quia malum non est amabile quod est extra debitum ultimis quod ad actus voluntatis: unde quando amo malum inimici non possum in illo sistere sed ulterius tendere in aliquam delectationem quam existimo malo inimici reperiri quae eius et sic hoc motiva illis actus. ex quo infertur quod hujus actus sit concupiscentia sed odii quatenus sibi ut illo malum inimici ex sui de complacentia.

222 Objicitur 4.º quando ex duobus malis eligitur minus amatur malum quia malum: ergo etc. Respondeo negando antecedentis quia tamen amatur malum fratris nec ad malum sed minus malum. et minus malum quod impedit majus malum et ad sibi respectu ad bonum.

Dubium 3ium.

539 Utrum malum quâ malum possit finalizare actus fugae.

443 Dicendum est quod quando voluntas fugit malum, iste actus secundum se est in motivum mali, a quo fugit, ac bonum oppositum, ad quod fugit. Dicitur bonitatem posse fugere formaliter propter ipsum malum, sed tamen semper propter bonum motivum, ac proinde posse malum finalizare actus fugae. Ita Card. de Lugo de poenitentia disp. 1. n. 20. de actione et partibus aliis. Prob. 1º quia voluntas per actus amoris de ... tendit in bonum propter ipsum bonum tanquam propter bonum motivum: sed eadem per actus fugae tendit in malum, sive positive fugiet malum propter ipsum malum tanquam propter bonum motivum, et tunc est bonum efficaciter malum, quod moveat voluntatem ad sui fugam, quemadmodum est bonum quod illam moveat ad sui amorem.

444 Prob. 2º quia voluntas sicut tendit formaliter in illud quod sibi ab illo delectatur, ita illius potest detestari malum in arbitrio quin deserat bonum oppositum: ergo tunc voluntas fugiet malum quâ malum, et consequenter hoc finalizaret actus fuga. Prob. min. quia illius potest attendere sicut formaliter bonum mali, a quo dicitur bonum boni, sicut potest attendere bonum boni, a quo dicitur bonum mali.

445 Confirmatur: quia voluntas per actum contritionis detestatur peccatum propter ipsam culpam peccati, quod malum est, et horret poenas propter malum poenae: ergo malum culpae et poenae est ... motiva. 3º fieri ... quin contritio detestatur peccatum si non ... actus detestationis malum culpae et poenae propter divinam voluntatem ... sit attritio ... .

446 Dixi in resolutione posse voluntatem fugere a malo propter ipsum malum, quia non est necesse quod ipsius actus fugae finaliter est bonum malo: nam si quis fugiat malum quod sibi tolleret

malu é ð sit oppenat. buim oppositi ad amet q eind aim. tunc hij aiy erit sit pati fuga mali ð pati amor boni oppositi ð potend cui tli buin uult eond hij aiy finalisabit amore ð oi bi grati.

Opp. 1º. q oria stia qu tuente utrag sean.

447 Dellag falli finij é ille, cujus gra ð amore aliqd fit. ad ustrag ñ fugit ñ malu gra ð amore mali, sd potius gra ð amore boni s'ei: ergo aiy fuga ñ finalisate a malo, ð ð bi. Resp dy may finij q ad aiy psecutiuj é ille cujus gra ð amore aliqd fit sdo: q ad aiy fugā ng may: und illa parta cujus gra seu amore posit in definitioe finij adie sumpti id uale atq cujus tã: si iij fij sit psequendus definite sd cujus gra seu amore aliqd fit: si vo sit fugiendus defi sd cujus odio aliqd fit. ut certe odio peccati eligite ð afflictio cor carnij macerat.

448 Inst: q malu ni fit sd fugite ergo malu ñ sit uire fij. R. dy aiy: q malu psequendu ni fit odio; q malu fugiendu nihil fit ng aiy ga q malu fugiendu fit aiy causa, ð aliquid predica ad illud uitandu und sit malum tendeat ustri mi aiu 1º ad finē q sequitur ita et malum moet in trcatt uoltem mi aiu 1º ad finē odio tendu.

449 Opp. 0º. q indo ustrag fugit malu si amat buin oppositu. ergo fuga mali sit finalisate a bo. Resp nand ð aiy ga bi fit dedati ustri malu qu ei oppenate buin oppositu: ergo dis ist eius ñ oppenate ustri bonum ille aiy ñ erit amor boni cum nihil ustri qu cognitum sd vrigrate odiu mali nam si cognitur cruciatus sit bino oppo adeu ustrag illos fugit. deind qnds ustrag amat buin, ñ sp fugit grati malu oppositu: ergo et qnds ustrag fugit

564 malū n̄ sī amabit fratr suum oppositum.

421 Inst. 1.° malū ē negāo boni, sd n̄ ēt boni negāo sī conseqnatr suum oppositum qd ē cū negatn. ẽg quā dā utrāq; fugit malū sī amat suum. Confirmatr qa eadm poē, quā qs odit tenebras sī fratr amat lumen. Probat dq maior malū ē negāo sī aliquo bo. Sī neqo maior, qa quo malū ē positiū ut dolor, aut tristitia n̄ ē negāo fratr sd bo entitas positiva. Tum iti malū positiū poit opponi quā opponatr suum oppositum poit finalistr fratr aiys fuga. Si aiis malū sit negatiū et bonum oppositum qu fra negata ut accidit in tenebris et Luce tum qd n̄ ēt unū sī alis opponi tū aiy erit sīt fratys fuga mali ō fratys amor boni. Vel ut finalistr á malo q ut ē fratys fuga mali ō finalistr á bono q ut ē fratys amor bi, und poit solui ad firmatiū.

422 Inst. 2.°: sola fratr aiys fuga ē sola q ūa sī bonitas fugiendi tristiata in ti fuga. ẽg malū q malū n̄ ē dūs motiva aiys fuga sd sola bonum mali. Pe. nando aiys qd malū q malū n̄ sola ē bonum mali aiys fuga sd ea fratr. Respiciens aū utrāq; fugit malū qd opponatr suum oppositum et aut oppria aut psotia bi, cupida fugit malū.

422 Resplr: sī debū ē aiys ad qm attendit sd n̄ attendit ad malū imo potius ab illo recedit. ẽg ctr. Prob. dq maior: sī potentia debet ē aius adqm attendit solis sī fugiendo nemo maior. qa ō bi sī n̄ ē qd ad illa attendit qd ab illo recedit sd qd sit tale motiva qd qm aliqd fiat. ẽg multa faciam qd malū fugiendū sit sīcut illd poit subire bonum sī.

423 Opp. 3.° dijamus illa n̄ ē qd finis sd á fatr. ẽg ea fuga utrāq; n̄ erit qd malum sd á malo.

Quando aliquis ga dictum e motivum illius q ad aliquis accendus aut q ad aliud dissensus, et non aliquis sint dicti non possunt non esse dicta motiva: q et illud non assentiatur dicto pp veritatem tanquam bonum formalem dedit ad alio dissentiri pp falsitatem tanquam bonum formalem. atr si illud dissentitur dictis pp veritatem d voluntas fugit dictum pp bonitatem mouens dissensus erit motiuum accensus et motiuum odii erit motiuum amoris.

124 Instatur nunc e illud pote ittiua, quam voluntas uo-

Tiua nullus datur aliquis in illud quod sit illectio: q nullus dabitur aliquis in voluntas quod sit volitio. atq volitio enim non pot voluntas tendere in malum: q malum non pot finalisare aliquam unum voluntas. Et ideo maius non minus sed dictio uno e illud pote etiam ad, et uno neg maius. diuid consilia minor non locutum comisitas e quia illud d sit sit pote cognoscitiua nullus sit aliud quod non sit cognitio ullectio dictum: voluntas non sit e pote volitiua sed et volitiua ideo non sit pot esse volitionem sed amorem sed et odium sed fugam dicti q voluntas sit pote libera libertate contrarietas dicit pote illud amorem et odium contrarium etc dictum.

Dubium 4um

De aliis dictis q possunt esse sit causa finalis

125 Status 1o: indifferens q indifferens (supposito quod deus) pot finalisare. Probatur ga indifferens q indifferens neq e bonum neq malum neq ut tale apprehenditur sed voluntas non pot ferri in dictum quod neq e bonum neq malum neq ut tale apprehenditur: q etiam confirmatur ga illud non pot assentiri aut dissentiri dicto indifferenti quod tale ga sit neq e verum neq falsum neq ut tale affectatum: q id dictum de ipso loco indifferens q tale. Quod si indifferens affectatum ut bonum et ut malum aut in illo